

ДОСЛІДЖЕННЯ І РОЗВИТОК МІЖНАРОДНИХ ЕКОНОМІЧНИХ ВІДНОСИН УКРАЇНИ ТА НІКАРАГУА

RESEARCH AND DEVELOPMENT OF INTERNATIONAL ECONOMIC RELATIONS BETWEEN UKRAINE AND NICARAGUA

В статті висвітлено результати проведених досліджень міжнародних економічних відносин України та Нікарагуа. Мета статті полягає у вивченні особливостей політичної ситуації в країнах та сфері, в якій вони найбільше співпрацюють, окресленні ймовірних перспективних напрямів їх співпраці. У роботі наведено значний обсяг статистичних даних щодо показників, в яких досліджувані країни можуть співпрацювати (експорт та імпорт між Україною та Нікарагуа, показники рівня розвитку взаємної торгівлі, показники взаємного інвестування, показники взаємного руху робочої сили, а також показники взаємного руху технологій). Також досліджено нормативно-правову базу двосторонніх міжнародних економічних відносин між Україною та Нікарагуа. Досліджено події в країнах за останні роки та їхні наслідки для держави та світу. Запропоновано дії для розширення співпраці між Нікарагуа та Україною. Також згадано події російсько-української війни та наведено висновки стосовно актуальності та необхідності співпраці між країнами.

Ключові слова: міжнародні економічні відносини, торгівля, співпраця, нормативно-правова база, війна.

Modern globalized space is marked by the existence of a close relationship between the internal and external states of development of states. We mean that the internal transformations of the countries participating in the world economy determine their place in the world community. Internal state transformations include the state's political, economic, scientific, innovative, technical, and technological development. However, the influence of external factors encourages the formation of flexible economic policies focused on the development and implementation of growth measures in accordance with current priorities and development trends. As a result, the question of studying international economic relations on the example of Ukraine and Nicaragua through the lens of events that affect the state of the world economy arises, namely: monitoring the situation on how the Ukrainian war affects trade with Nicaragua. Does Ukraine need to expand cooperation with Nicaragua? The task of the article is to study the peculiarities of international economic relations between Ukraine and Nicaragua. Particular attention should be paid to the political situation in the countries and areas in which they cooperate most, to suggest possible promising areas for their cooperation. The article highlights the results of studies of international economic relations between Ukraine and Nicaragua and provides a significant amount of statistics on indicators in which the studied countries can cooperate (exports and imports between Ukraine and Nicaragua, indicators of mutual trade, indicators of mutual investment, indicators of mutual labor movement forces, as well as indicators of the mutual movement of technology). The regulatory framework of bilateral international economic relations between Ukraine and Nicaragua was also studied. The events in these countries in recent years and their consequences for the state and the world are studied. Actions are proposed to expand cooperation between Nicaragua and Ukraine. The events of the Russian-Ukrainian war are also mentioned, and conclusions are given regarding the urgency and necessity of cooperation between the countries.

Key words: international economic relations, trade, cooperation, legal framework, war.

УДК 537.65

DOI: <https://doi.org/10.32843/infrastuct66-3>

Дрималовська Х.В.

к.е.н., старший викладач
кафедри менеджменту
і міжнародного підприємництва
Національний університет
«Львівська політехніка»

Мельник Г. В.

студентка
Національний університет
«Львівська політехніка»

Drymalovska Khrystyna

National University «Lviv Polytechnic»

Melnyk Hanna

National University «Lviv Polytechnic»

Постановка проблеми. У сучасному глобалізованому просторі відслідковується посилений взаємозв'язок внутрішнього та зовнішнього стану розвитку держав. З одного боку, внутрішні перетворення країн-учасників світового господарства (політичний, економічний, науковий, інноваційний, техніко-технологічний стан розвитку) визначають їх місце у світовій спільноті, а з іншого – вплив зовнішніх факторів спонукає до формування гнучкої економічної політики, що орієнтована на розроблення та запровадження заходів зростання відповідно до актуальних пріоритетів та тенденцій розвитку. В результаті цього постає питання дослідження міжнародних економічних відносин на прикладі України та Нікарагуа через призму подій, які чинять вплив на стан розвитку світового господарства, а саме: відслідковування ситуації щодо того, як впливає війна в Україні на торгівлю з Нікарагуа? Чи потрібно Україні розширювати співпрацю з Нікарагуа?

Аналіз останніх досліджень і публікацій.

Дослідження вказаної теми здійснювалось на основі опрацювання праць теоретичного та аналітичного характеру. Теоретичною основою проведення даного дослідження слугують праці науковців Козик В. В., Панкова Л. А., Даниленко Н. Б. [1], Томашук І. В., Томчук О. Ф., Гиренко Ю. В. [2] які розкривають роль міжнародних економічних відносин у світовому господарстві, особливості нормативно-правової бази двосторонніх міжнародних економічних відносин між досліджуваними країнами, останні новини щодо економічних, політичних тенденцій розвитку вказаних країн [9–12; 13–18]. В основу аналітичної інформації використано статистичні дані щодо експорту та імпорту товарами і послугами, прямих та портфельних інвестицій, руху робочої сили, технологій [1–8].

Постановка завдання. Дослідити особливості міжнародних економічних відносин України та Нікарагуа. Особливу увагу слід приділити

політичній ситуації в країнах та сфері, в якій вони найбільше співпрацюють, запропонувати ймовірні перспективні напрями їх співпраці.

Виклад основного матеріалу дослідження. Міжнародні економічні відносини впливають на розвиток світового господарства та мають на меті вирішення проблем окремих країн та глобальних економічних проблем [1; 2]. Що ж до міжнародних економічних відносин між Україною та Нікарагуа, доцільно проаналізувати такі показники: взаємного

експорту та імпорту, рівня розвитку взаємної торгівлі, інвестування, руху робочої сили та взаємного руху технологій. Всі дані наведено за останні 10 років (за трьома точками аналізу) в таблиці 1, а також розраховано середні темпи змін (аналізування не проводиться за 2021 рік, оскільки дані про Нікарагуа відсутні).

Проаналізувавши дані табл. 1, можемо сказати, що показник загального експорту та показники експорту товарних груп та послуг, які є

Таблиця 1

Показники розвитку міжнародних економічних відносин між Україною та Нікарагуа впродовж 2010–2020 рр.

Показники	Роки			Середній темп змін, %
	2010 р.	2015 р.	2020 р.	
Експорт (з України до Нікарагуа) млн. дол.				
Загальний обсяг експорту	7,87	2,15	1,54	-80,43
Обсяг експорту товарів	6,93	0,30	0,69	-90,04
Експорт хімічні товари	5,57	0,01	0,03	-99,46
Експорт машин	1,71	0,15	0,39	-77,19
Експорт металів	0,47	0,05	0,17	-63,83
Експорт пластмаси і каучуку	0,02	0,03	0,02	0,00
Експорт текстилю	0,01	0,004	0,001	-90,00
Обсяг експорту послуг	0,94	0,69	0,49	-47,87
Імпорт (до України з Нікарагуа), млн. дол.				
Загальний обсяг імпорту	1,98	1,53	9,98	404,04
Обсяг імпорту товарів	0,57	0,28	8,57	1403,51
Імпорт рослинної продукції	0,57	0,12	8,32	1359,65
Імпорт тваринні продукти	0,001	0,02	0,22	21900,00
Імпорт продовольчих товарів	0,002	0,02	0,02	900,00
Імпорт текстилю	0,001	0,09	0,02	1900,00
Імпорт машин	-	0,001	0,003	200,00
Обсяг імпорту послуг	0,70	0,50	0,49	-30,00
Показники рівня розвитку взаємної торгівлі, млн. дол.				
Сальдо торгівлі товарами	6,36	0,02	-7,88	-223,90
Сальдо торгівлі послугами	0,24	0,19	0,00	-100,00
Оборот торгівлі послугами	1,64	1,19	0,98	-40,24
Оборот торгівлі товарами	7,5	0,58	9,26	23,47
Показники взаємного інвестування				
Обсяг ПЗІ з Нікарагуа до України	0,00	0,00	0,00	0,00
Обсяг ПЗІ з України до Нікарагуа	0,00	0,00	0,00	0,00
Обсяг портфельних інвестицій до України	0,00	0,00	0,00	0,00
Обсяг портфельних інвестицій з України	0,00	0,00	0,00	0,00
Показники взаємного руху робочої сили, тис. осіб				
Кількість іммігрантів (з Нікарагуа до України)	0,07	0,08	0,08	14,29
Кількість емігрантів (з України до Нікарагуа)	0,07	0,06	0,08	14,29
Кількість трудових мігрантів між Україною та Нікарагуа	0,07	0,06	0,08	14,29
Показники взаємного руху технології між Україною та Нікарагуа, млн. дол.				
Обсяг бюджетного фінансування інновацій та технологічного розвитку	0	0	0	0,00
Обсяг комерційного фінансування інновацій та технологічного розвитку	0,6	0,7	0,2	-33,33
Кількість виданих (зареєстрованих) патентів	0	0	0	0,00

Джерело: [1–8]

найрозвинутішими між Україною та Нікарагуа, впродовж 2010–2020 років демонструють значний спад в торгівлі [3].

Що ж до імпорту України з Нікарагуа, то усі показники, окрім послуг (-30%), демонструють вагоме зростання, а найбільше належить 3 товарним групам, в яких Нікарагуа є найбільш розвинена: тваринна продукція (риба та ракоподібні), текстиль та рослинна продукція (фрукти – 80%, решту – кава). І попри те, що називаємо це сильним зростанням, загальний обсяг імпорту дорівнює тільки 9,98 млн. дол., а експорт взагалі 1,54 млн. дол. за рік [3].

Обсяги послуг між країнами рівні у 2020 році, а взагалі можна відзначити спадну тенденцію, що пов'язано із зменшенням обсягів експорту, а також торгового обороту послугами (-40,24%). Те ж саме демонструє сальдо торгівлі товарами у 2020 році -7,88 млн. дол. – це на 223,9% менше ніж у 2010 році. І тільки оборот торгівлі дозволяє зрозуміти, що обсяги торгівлі між країнами за остання 10 років насправді зростають (більше на 23,47%) [3].

Говорячи про взаємне інвестування, бачимо, що воно відсутнє. Про це свідчать наведені статистичні дані, значення яких дорівнюють 0. Отже, інвестування між Україною та Нікарагуа не відбувається [4].

Що ж до руху робочої сили між досліджуваними країнами, бачимо, що кількість іммігрантів, емігрантів та взаємного руху робочої сили зросла приблизно на 10 осіб і в 2020 році за всіма показниками дорівнює 80 осіб. З цього можна зрозуміти, що кількість взаємного руху робочої сили між Україною та Нікарагуа є незначною [6; 7].

Взаємний рух технологій не показує кращих результатів. Всі досліджені показники, окрім комерційного фінансування інновацій та технологічного розвитку дорівнюють 0, а сам показник демонструє спадання впродовж досліджуваних років [8].

Детально розглянувши міжнародні економічні відносини України та Нікарагуа, можемо запропонувати такі напрями розвитку МЕВ між досліджуваними країнами:

1. Збільшити обсяги експорту сільськогосподарської продукції (Вигоди для сторін: Україна – збільшує обсяги експорту та доходу у цій галузі. Нікарагуа – отримує високоякісну продукцію для розвитку галузей промисловості).

2. Збільшити обсяги закупівлі в Нікарагуа (імпорту) кави та екзотичних фруктів (Вигоди для сторін: Можливість для України закупити якісну продукцію, яку не можна виростити в Україні. Нікарагуа збільшить обсяги торгівлі).

3. Спрощення системи отримання візи для тих хто приїздить з метою торгівлі товарами та послугами (Вигоди для сторін: Можливість для обох

країн урізноманітнити ринок товарів та відкрити нову для себе специфіку надання послуг).

4. Перегляд накладання мит на ввізну продукцію Нікарагуа (Вигоди для сторін: Україна зможе розширити асортимент товарів на ринку за вигіднішою для українців ціною. Нікарагуа зможе зменшити витрати на ввіз продукції та не втрачати певний відсоток клієнтів, через додавання до ціни вартості сплаченого мита).

Досліджуючи міжнародні економічні відносини між Україною та Нікарагуа, не можемо не згадати таку важливу річ, як нормативну базу двосторонніх міжнародних економічних відносин між досліджуваними країнами. В результаті вивчення інформації з офіційного сайту законодавства України можемо сказати, що країни незначно співпрацюють в політичному та в торгівельному аспектах, що стало зрозуміло з даних наведених вище, а остання постанова зводить існуючу торгівлю на мінімум. Для кращого розуміння, сформували загальну інформацію щодо нормативної бази двосторонніх МЕВ України та Нікарагуа у таблиці 2 [9–12].

Обидві країни мають значну кількість договорів про торгівлю та є членами багатьох міжнародних організацій, Нікарагуа навіть є співзасновником однієї. І попри це все Україна та Нікарагуа не перетинаються в жодному міжнародному договорі.

Окремо описуючи становище України, можна сказати, що держава значно постраждала за останні 10 років, у зв'язку з великою кількістю подій. Спочатку – це була неоголошена війна з Росією (початок – 2014 р.), яка незаконно окупувала територію нашої держави (Автономна Республіка Крим, Севастополь, Донецька та Луганська області) та внаслідок чого загинула значна кількість невинних людей (за даними ООН, станом на початок 2021 року, більше 13 тис. осіб). В березні 2020 року це була пандемія COVID-19, яка сколихнула весь світ, яка триває і досі. Станом на 2022 рік зафіксовано понад 100 тис. смертей в Україні та більше 6 млн. у всьому світі. Це було найпоширенішим предметом обговорення протягом двох років, проте вона наче відійшла на другий план після подій 24 лютого 2022 року – безпідставне повномасштабне російське вторгнення в Україну за підтримки Білорусі. Бойові дії, які зараз тривають на території багатьох областей нашої держави та неймовірна жорстокість проти мирного населення, яка сколихнула весь світ, після оприлюднення. Ця ситуація об'єднала багато країн світу для допомоги Україні та її народу. Постачання зброї НАТО та Європейським Союзом, економічні санкції проти Росії, які підписало близько сорока країн та ленд-ліз – політика, згідно з якою Сполучені Штати Америки постачатимуть Україні боєприпаси, техніку, продовольство, стратегічну сировину, включаючи нафтопродукти та

Нормативна база двосторонніх МЕВ України та Нікарагуа

Нормативні документи	Дата прийняття	Сфера і регламент застосування (цитований матеріал)	Причина
Обмін нотами про встановлення дипломатичних відносин	08.12.1992 р.	Згідно з раніше досягнутою домовленістю Міністерство Закордонних Справ України вважає 30 листопада 1992 року офіційною датою встановлення дипломатичних відносин між нашими країнами.	Бажання встановити дипломатичні відносини між країнами
Протокол про консультації між Міністерством Закордонних Справ України та Міністерством Закордонних Справ Республіки Нікарагуа	06.07.1994 р. (буде чинним протягом п'яти років)	Даний протокол передбачає: – співпраця в рамках Організації Об'єднаних Націй та інших міжнародних організацій; – запобігання міжнародним конфліктам та їх мирне врегулювання; – сприяння розвитку двостороннього співробітництва на рівні дипломатичних представництв та консульських установ у третіх країнах; – сприяння співробітництву в сфері наукових досліджень з питань зовнішньої політики, обміну документами для підготовки збірок матеріалів, що стосуються відносин між Україною та Нікарагуа;	Взаємне бажання про розширення співпраці
Постанова «Про застосування секторальних спеціальних економічних та інших обмежувальних заходів (санкцій) до Республіки Нікарагуа»	1 лютого 2021 року, термін дії – п'ять років	Застосування секторальних спеціальних економічних та інших обмежувальних заходів (санкцій) до Республіки Нікарагуа: 1) обмеження торговельних операцій із товарами груп 08, 09 і 24 згідно з Українською класифікацією товарів зовнішньоекономічної діяльності (УКТ ЗЕД) у частині заборони експортно-імпортних операцій, операцій із переробки з підприємствами-резидентами; 2) повне припинення транзиту ресурсів, польотів та перевезень територією України; 3) запобігання виведенню капіталів за межі України; 4) зупинення виконання економічних та фінансових зобов'язань; 5) заборона видачі дозволів, ліцензій Національного банку України на здійснення інвестицій у Республіку Нікарагуа, розміщення валютних цінностей на рахунках і вкладах на території Республіки Нікарагуа; 6) припинення видачі дозволів, ліцензій на ввезення в Україну з Республіки Нікарагуа чи вивезення з України валютних цінностей та обмеження видачі готівки за платіжними картками, емітованими резидентами Республіки Нікарагуа; 7) заборона здійснення Національним банком України реєстрації учасника міжнародної платіжної системи, платіжною організацією якої є резидент Республіки Нікарагуа; 8) заборона передання технологій, прав на об'єкти права інтелектуальної власності.	У зв'язку з недружніми діями Республіки Нікарагуа, які створюють реальні та потенційні загрози національним інтересам, національній безпеці, суверенітету і територіальній цілісності України, порушують права і свободи людини і громадянина, інтереси суспільства та держави

Джерело: [9–12]

матеріальні засоби. Окрім нашого випадку, за всю історію такий закон був прийнятий тільки один раз – в період Другої світової війни [13–15].

В зв'язку з усіма цими подіями економічне становище України значно погіршилося, намагаються допомогти інші країни та міжнародні організації, надаючи мільйони доларів фінансової допомоги, створюючи фонди по збору коштів та всіляко допомагаючи українським біженцям закордоном. Проте навіть так, президент України – Володимир Зеленський повідомив невтішний прогноз ВВП на 2023 рік, за яким його обсяг скоротиться аж на 45%. В той же час проект KSE Institute підраховує

збитки завдані Україні і станом на 12 травня вони наближаються до 100 мільйонів [16].

Згадавши про нашого торговельного партнера - Нікарагуа, можемо сказати, що в даній країні війна розпочалась з 2016 р. Проте не між країнами, а між владою та народом. Численні протести проти реформ та уряду, а новини тільки і повідомляють: «Під час придушення протестів в Нікарагуа загинуло щонайменше ... осіб». Жорстокі придушення породжують нові повстання з вимогами покарати вбивць протестувальників. В країні настільки нестабільна ситуація, що в рамках допомоги до Нікарагуа приїздила спеціальна комісія з метою

забезпечення стабілізації економічного становища та зменшення рівня насильства в країні, проте згодом її просто вигнали звідти [17–18].

Політичні відносини між Нікарагуа та Україною є напруженими, а причиною цього стало визнання Нікарагуа ще в березні 2014 року «приєднання» Криму до Росії і після цього, проігнорувавши попередження України, в листопаді 2020 року в Сімферополі незаконно розмістили своє консульство. Після чого 1 лютого 2021 року у зв'язку «недружною» Верховною Радою України було запроваджено секторальні санкції проти Нікарагуа. В зв'язку з чим співпраця була припинена [11].

Висновки з проведеного дослідження.

В даній статті охарактеризували міжнародні економічні відносини між Україною та Нікарагуа. Опираючись на статистичні дані, зробили висновки за показниками взаємної торгівлі та співпраці, дослідили нормативно-правову базу між країнами та особливості їх економічного і політичного становища.

Говорячи про показники взаємної торгівлі між досліджуваними країнами, то впродовж досліджуваного періоду спостерігаємо тенденцію спадання. Україна експортує до Нікарагуа рослинну продукцію та метали, в той час як партнер постачає текстиль та тваринні продукти. Показники взаємного інвестування у випадку ПЗІ по обидві сторони дорівнюють нулю, те саме можна сказати про портфельні інвестиції. Кількість мігрантів між країнами коливається від 60 до 80 людей, що дуже є незначними значеннями. Їхня співпраця зводиться виключно до торгівлі, хоча і вона не є достатньо розвинутою. Саме тому запропонували розвивати те, в чому країни співпрацюють, оскільки це було б набагато простіше і дало б швидший результат ніж початок чогось нового.

Можна сказати, що в будь-яких угодах з Нікарагуа Україні завжди доводитиметься сумніватися, оскільки країна є нестабільною, що пояснюється значною кількістю мітингів та збройних сутичок, також відзначається високий рівень насильства, що теж є загрозою для вкладення інвестицій зі сторони іноземних підприємців. Ситуація є настільки нестабільною, що в рамках допомоги створили спеціальну підпорядковану організацію, яка б допомагала уряду в цій державі підтримувати порядок, а згодом щойно згаданий уряд наказав цій організації покинути країну. Тому не можна з впевненістю говорити, що позиція країни з часом не зміниться.

До того ж про подальша співпраця можлива тільки тоді, коли будуть зняті санкції проти Нікарагуа, а про це поки що рано говорити, оскільки поведінка досліджуваної країни не змінюється в українську сторону. Але, якщо це таки відбудеться і санкції будуть зняті, то уряду України доцільно

було б ретельно зважити чи настільки є якісною і незамінною продукція Нікарагуа, щоб наражатися на такі ризики та постійну невизначеність, яка буде підкріплена недовірою, оскільки один раз ця країна вже зробила неправильний вибір.

БІБЛІОГРАФІЧНИЙ СПИСОК:

1. Козик В. В., Панкова Л. А., Даниленко Н. Б. Міжнародні економічні відносини : навчальний посібник. Київ : Знання-Прес, 2002. 406 с.
2. Томашук І. В., Томчук О. Ф., Гиренко Ю. В. Розвиток міжнародних економічних відносин в умовах глобалізації. *Економіка. Фінанси. Менеджмент: актуальні питання науки і практики*. 2021. № 2. С. 197–212.
3. Nicaragua Exports to Ukraine. URL: <https://tradingeconomics.com/nicaragua/exports/ukraine> (дата звернення: 10.05.2022).
4. What does Ukraine export? URL: https://oec.world/en/visualize/tree_map/hs92/export/ukr/all/show/2020 (дата звернення: 10.05.2022).
5. Ukraine (FDI) Foreign Direct Investment: Flow: Nicaragua. URL: <https://www.ceicdata.com/en/ukraine/foreign-direct-investment-flows-by-countries/fdi-flow-nicaragua> (дата звернення: 10.05.2022).
6. Nicaragua – Inmigración. URL: <https://datosmacro.expansion.com/demografia/migracion/inmigracion/nicaragua> (дата звернення: 10.05.2022).
7. Nicaragua – Emigrantes totales. URL: <https://datosmacro.expansion.com/demografia/migracion/emigracion/nicaragua> (дата звернення: 10.05.2022).
8. Ukraine and Nicaragua. URL: <https://oec.world/en/profile/bilateral-country/ukr/partner/nic> (дата звернення: 10.05.2022).
9. Всі документи бази даних "Законодавство України". URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/find/a?t_ext=%D0%BD%D1%96%D0%BA%D0%B0%D1%80%D0%B0%D0%B3%D1%83%D0%B0 (дата звернення: 10.05.2022).
10. Обмін нотами між Міністерством Закордонних Справ України і Міністерством Закордонних Справ Республіки Нікарагуа про встановлення дипломатичних відносин. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/558_002#Text (дата звернення: 10.05.2022).
11. Рішення про застосування секторальних спеціальних економічних та інших обмежувальних заходів (санкцій) до Республіки Нікарагуа. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/n0005525-21#Text> (дата звернення: 10.05.2022).
12. Протокол про консультації між Міністерством Закордонних Справ України та Міністерством Закордонних Справ Республіки Нікарагуа. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/558_003#Text (дата звернення: 10.05.2022).
13. Російсько-українська війна (з 2014). URL: [https://uk.wikipedia.org/wiki/%D0%A0%D0%BE%D1%81%D1%96%D0%B9%D1%81%D1%8C%D0%BA%D0%BE-%D1%83%D0%BA%D1%80%D0%B0%D1%97%D0%BD%D1%81%D1%8C%D0%BA%D0%B0_%D0%B2%D1%96%D0%B9%D0%BD%D0%B0_\(%D0%B7_2014\)](https://uk.wikipedia.org/wiki/%D0%A0%D0%BE%D1%81%D1%96%D0%B9%D1%81%D1%8C%D0%BA%D0%BE-%D1%83%D0%BA%D1%80%D0%B0%D1%97%D0%BD%D1%81%D1%8C%D0%BA%D0%B0_%D0%B2%D1%96%D0%B9%D0%BD%D0%B0_(%D0%B7_2014)) (дата звернення: 10.05.2022).

14. Коронавірус: статистика по країнах. URL: <https://index.minfin.com.ua/ua/reference/coronavirus/geography/> (дата звернення: 10.05.2022).

15. Лендліз. URL: <https://uk.wikipedia.org/wiki/%D0%9B%D0%B5%D0%BD%D0%B4-%D0%BB%D1%96%D0%B7> (дата звернення: 10.05.2022).

16. Фінансова допомога. URL: <https://hromadske.ua/tags/finansova-dopomoha>

17. Нікарагуа. URL: <https://www.dw.com/uk/%D0%BD%D1%96%D0%BA%D0%B0%D1%80%D0%B0%D0%B3%D1%83%D0%B0/t-36289282> (дата звернення: 10.05.2022).

18. Україна запровадила санкції за відкриття представництва Нікарагуа в Криму. URL: <https://www.dw.com/uk/ukraina-zaprovadyla-sanktsii-za-vidkryttia-predstavnytstva-nikarahua-v-krymu/a-59783246> (дата звернення: 10.05.2022).

REFERENCES:

1. Kozyk V. V., Pankova L. A., Danylenko N. B. (2002) *Mizhnarodni ekonomichni vidnosyny* [International economic relations]. Kyiv: Znannia-Pres. (in Ukrainian)

2. Tomashuk I. V., Tomchuk O. F., Hyrenko Yu. V. (2021) *Rozvytok mizhnarodnykh ekonomichnykh vidnosyn v umovakh hlobalizatsii* [Development of international economic relations in the context of globalization]. *Ekonomika. Finansy. Menedzhment: aktualni pyttannia nauky i praktyky*, no. 2, pp. 197–212. (in Ukrainian)

3. Nicaragua Exports to Ukraine. Available at: <https://tradingeconomics.com/nicaragua/exports/ukraine> (accessed 10 May 2022).

4. What does Ukraine export? Available at: https://oec.world/en/visualize/tree_map/hs92/export/ukr/all/show/2020/ (accessed 10 May 2022).

5. Ukraine (FDI) Foreign Direct Investment: Flow: Nicaragua. Available at: <https://www.ceicdata.com/en/ukraine/foreign-direct-investment-flows-by-countries/fdi-flow-nicaragua> (accessed 10 May 2022).

6. Nicaragua – Inmigración. Available at: <https://datosmacro.expansion.com/demografia/migracion/inmigracion/nicaragua> (accessed 10 May 2022).

7. Nicaragua – Emigrantes totales. Available at: <https://datosmacro.expansion.com/demografia/migracion/emigracion/nicaragua> (accessed 10 May 2022).

8. Ukraine and Nicaragua. Available at: <https://oec.world/en/profile/bilateral-country/ukr/partner/nic> (accessed 10 May 2022).

9. Vsi dokumenty bazy danykh "Zakonodavstvo Ukrainy" [All documents of the database "Legislation of Ukraine"]. Available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/find/a?text=%D0%BD%D1%96%D0%BA%D0%B0%D1%80%D0%B0%D0%B3%D1%83%D0%B0> (accessed 10 May 2022). (in Ukrainian)

10. Obmin notamy mizh Ministerstvom Zakordonnykh Sprav Ukrainy i Ministerstvom Zakordonnykh Sprav Respubliki Nikarahua pro vstanovlennia dyplomatychnykh vidnosyn [Exchange of notes between the Ministry of Foreign Affairs of Ukraine and the Ministry of Foreign Affairs of the Republic of Nicaragua on the establishment of diplomatic relations]. Available at: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/558_002#Text (accessed 10 May 2022). (in Ukrainian)

11. Rishennia pro zastosuvannia sektoralnykh spetsialnykh ekonomichnykh ta inshykh obmezhuvalnykh zakhodiv (sanktsii) do Respubliki Nikarahua [Decision on the application of sectoral special economic and other restrictive measures (sanctions) to the Republic of Nicaragua]. Available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/n0005525-21#Text> (accessed 10 May 2022). (in Ukrainian)

12. Protokol pro konsultatsii mizh Ministerstvom Zakordonnykh Sprav Ukrainy ta Ministerstvom Zakordonnykh Sprav Respubliki Nikarahua [Protocol on consultations between the Ministry of Foreign Affairs of Ukraine and the Ministry of Foreign Affairs of the Republic of Nicaragua]. Available at: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/558_003#Text (accessed 10 May 2022). (in Ukrainian)

13. Rosiisko-ukrainska viina (z 2014) [Russian-Ukrainian war (since 2014)]. Available at: [https://uk.wikipedia.org/wiki/%D0%A0%D0%BE%D1%81%D1%96%D0%B9%D1%81%D1%8C%D0%BA%D0%BE%D1%83%D0%BA%D1%80%D0%B0%D1%97%D0%BD%D1%81%D1%8C%D0%BA%D0%B0_%D0%B2%D1%96%D0%B9%D0%BD%D0%B0_\(%D0%B7_2014\)](https://uk.wikipedia.org/wiki/%D0%A0%D0%BE%D1%81%D1%96%D0%B9%D1%81%D1%8C%D0%BA%D0%BE%D1%83%D0%BA%D1%80%D0%B0%D1%97%D0%BD%D1%81%D1%8C%D0%BA%D0%B0_%D0%B2%D1%96%D0%B9%D0%BD%D0%B0_(%D0%B7_2014)) (accessed 10 May 2022). (in Ukrainian)

14. Koronavirus: statystyka po krainakh [Coronavirus: statistics by country]. Available at: <https://index.minfin.com.ua/ua/reference/coronavirus/geography/> (accessed 10 May 2022). (in Ukrainian)

15. Lendliz [Land Lease]. Available at: <https://uk.wikipedia.org/wiki/%D0%9B%D0%B5%D0%BD%D0%B4-%D0%BB%D1%96%D0%B7> (accessed 10 May 2022). (in Ukrainian)

16. Finansova dopomoha [Financial assistance]. Available at: <https://hromadske.ua/tags/finansova-dopomoha> (accessed 10 May 2022). (in Ukrainian)

17. Nikarahua [Nicaragua]. Available at: <https://www.dw.com/uk/%D0%BD%D1%96%D0%BA%D0%B0%D1%80%D0%B0%D0%B3%D1%83%D0%B0/t-36289282> (accessed 10 May 2022). (in Ukrainian)

18. Ukraina zaprovadyla sanktsii za vidkryttia predstavnytstva Nikarahua v Krymu [Ukraine has imposed sanctions for opening a Nicaraguan office in Crimea]. Available at: <https://www.dw.com/uk/ukraina-zaprovadyla-sanktsii-za-vidkryttia-predstavnytstva-nikarahua-v-krymu/a-59783246> (accessed 10 May 2022). (in Ukrainian)